

Factors Affecting Nursing Professional Identity: A Systematic Review

Saeed Hashemi¹, Amir Vahedian-Azimi², Batool Nehrir^{3*}

1- Ph.D. Student of Nursing, Baqiyatallah University of Medical Science, Tehran, Iran.

2- Associate professor, Trauma Research Center, Nursing Faculty, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

3- BSN, MSN, Nursing Ph.D, Assistant Professor of Health Management Research Center of Baqiyatallah University of Medical Science, Tehran, Iran.

Corresponding author: Batool Nehrir, BSN, MSN, Nursing Ph.D, Assistant Professor of Health Management Research Center of Baqiyatallah University of Medical Science, Tehran, Iran.

Email: rnehrir1739@yahoo.com

Received: 26 April 2020

Accepted: 27 June 2020

Abstract

Introduction: In the new age, there is a need to have committed and professional nurses for reasons such as advancing technology, increasing public awareness, and public demand for quality care.

Objective: Examining and Identifying affecting factors on the formation of nurses' professional identities.

Materials: The paper was a systemic review study that was conducted in the year 2020 by searching English databases Scopus, Pubmed, Web of Science, Proquest, EMBASE, Google Scholar from 1980 to 2019 and Persian databases, Iran Medex, Magiran and SID 1991 to 2019 using the keywords of professional identity, professionalism, identity in nursing, and its English equivalents.

Results: Of the 27298 preliminary papers, 17 papers entered in the final analysis. The result of the finalized studies showed that the most critical factors about the formation of professional nursing identity were: Poor team, Participatory and communicative activities, the role of professors and clinical instructors, educational approach, individual characteristic (age, gender, self-confidence, job satisfaction, etc.), ambiguity in the role and role of culture and media.

Conclusions: in order to educate nursing students, professors and educators with a positive professional identity must be used to promote and shape students identities; moreover, in order to clarify and remove the ambiguity of the role of the profession, it is necessary to properly introduce the nursing in the community people and try to change the culture of the society towards the identity of the nursing profession.

Keywords: Professional identity, Nursing identity, Systematic review.

عوامل موثر بر هویت حرفه ای پرستاری: مرور سیستماتیک

سعید هاشمی^۱، امیر واحدیان^۲، بتول نحیر^{۳*}

۱- دانشجوی دکتری پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران.

۲- دانشیار، مرکز تحقیقات تروما، دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران.

۳- استادیار، دکترای تخصصی پرستاری، مرکز تحقیقات مدیریت سلامت، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران.

نویسنده مسئول: بتول نحیر، استادیار، دکترای تخصصی پرستاری، مرکز تحقیقات مدیریت سلامت، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران
ایمیل: rnehrir1739@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۴/۷

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۲/۷

چکیده

مقدمه: در عصر جدید نیاز به داشتن پرستارانی متعهد و با هویت حرفه ای به دلایلی هم چون پیشرفت تکنولوژی و افزایش آگاهی مردم؛ تقاضای عمومی برای دریافت مراقبت باکیفیت بیش از پیش احساس می شود.

روش کار: این مقاله یک مطالعه مرور نظام مند است که در سال ۱۳۹۹ با جستجوی پایگاه های انگلیسی زبان Scopus، Pubmed، Web of science، Proquest، EMBASE، Google Scholar، از سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۹ و پایگاههای فارسی SID، Magiran و Iran Medex، از سال ۱۳۷۰ تا ۱۳۹۷ با استفاده از کلمات کلیدی هویت حرفه ای، حرفه ای شدن، هویت در پرستاری و معادل های انگلیسی آن انجام شد.

یافته ها: از ۲۷۲۹۸ مطالعه اولیه، ۱۷ مقاله وارد تحلیل نهایی شد نتایج مطالعات نشان داد که مهمترین عوامل در رابطه با شکل گیری هویت حرفه ای پرستاری عبارت بودند از: فعالیت های ضعیف تیمی، مشارکتی و ارتباطی، نقش اساتید و مربیان بالینی، رویکرد آموزشی، خصوصیات فردی (سن، جنس، اعتماد به نفس، رضایت شغلی و...)، ابهام در نقش و نقش فرهنگ و رسانه.

نتیجه گیری: برای آموزش دانشجویان پرستاری باید از اساتید و مربیان با هویت حرفه ای مثبت به منظور ارتقاء و شکل گیری هویت در دانشجویان استفاده کرد؛ همچنین، برای شفاف سازی و برطرف نمودن ابهام نقش حرفه باید معرفی درستی از جامعه پرستاری به مردم و تلاش در تغییر فرهنگ جامعه نسبت به هویت حرفه پرستاری صورت گیرد.

کلیدواژه ها: هویت حرفه ای، هویت پرستاری، مرور سیستماتیک.

مقدمه

عنوان "درک از خود حرفه ای" بر پایه نگرش ها، عقاید، احساسات، ارزش ها، انگیزه ها و تجارب، آگاهی مداومی که فرد از اینکه شخصی جدا و مجزا از دیگران است (۴)؛ و همچنین فرآیندی که به وسیله آن هر پرستار هویت حرفه ای خودش را به عنوان یک پرستار تثبیت می کند تعریف می شود (۵). انجمن ملی پرستاران نیویورک (۲۰۱۰) بیان کرده است که هویت حرفه ای بایستی در تمامی برنامه های درسی پرستاری از مقطع کارشناسی تا دکتری به عنوان یک پیامد جهانی در نظر گرفته شود (۶). بنر همکاران (۲۰۱۰) نیز بر شکل گیری هویت حرفه ای در دانشجویان پرستاری تاکید داشته اند (۷). از آن جایی که تشکیل هویت حرفه ای فرآیندی پویا بوده که از زمان آموزش شروع و

هویت حرفه ای به عنوان بخشی از ساختار مراقبتی با پیامد اصلی آموزش و اجتماعی شدن پرستاران شناخته می شود. در واقع داشتن هویت حرفه ای مثبت، پذیرش پرستاران را برای انجام نقش های متعدد در امر مراقبت با کیفیت از بیماران و کاهش استرس محل کار آماده می نماید (۱). به همین منظور آموزش پرستاری با کیفیت و موفقیت آمیز برای شکل گیری هویت حرفه ای پرستاری امری حیاتی می باشد (۲). زیرا اولین و حساس ترین زمان برای شکل گیری هویت حرفه ای زمانی است که فرد به عنوان دانشجوی پرستاری وارد محیط آموزشی شده و شروع به ساختن هویت فردی می کند (۳). هویت حرفه ای به

و پرستاران فعال و راضی از حرفه پرستاری به عنوان یک دغدغه بزرگ برای دانشکده ها و نظام های آموزش پرستاری مطرح می باشد (۱۴)، زیرا پرستارانی که از هویت حرفه ای برخوردار هستند، از اعتماد به نفس، احساس تعلق به حرفه، برقراری ارتباط بهتر برخوردار بوده (۵) و می توانند به عنوان بهتری پیشگو جهت باقی ماندن و جلوگیری از ترک خدمت پرستاران محسوب گردد (۱۵)، در صورتی که اگر این هویت حرفه ای محقق نشود یکسری خطرات برای حرفه از قبیل: کاهش رضایت شغلی، اختلال در استقلال، مشروعیت و افزایش ترک خدمت را به همراه خواهد داشت (۸). لذا با توجه به اهمیتی که هویت حرفه ای در ایجاد کسب رضایت شغلی، استقلال، جلوگیری از ترک خدمت پرستاران دارد این مطالعه به منظور شناسایی عواملی که مرتبط با شکل گیری هویت حرفه ای در پرستاری هستند، انجام شده است. هدف از انجام پژوهش حاضر پاسخگوئی به پرسش: بررسی و شناسایی عوامل تاثیرگذار بر شکل گیری هویت حرفه ای پرستاران می باشد.

روش کار

مطالعه حاضر یک مطالعه مرور نظام مند است که محققین از استراتژی جستجوی سه مرحله ای استفاده کردند (۱۶)؛ این شیوه، از روش های انجام مقالات مروری است که در مرحله اول؛ منابع کتابخانه ای و اینترنتی و مطالبی که بیشترین ارتباط را با موضوع داشت، با استفاده از جستجو در پایگاه های اطلاعاتی Scopus، Web of science، Pub med، Proquest و Science direct، از سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۹ جست و جو و استخراج شدند. پایگاه های ذکر شده به دلیل غنای زیاد آنها و همپوشانی با سایر پایگاه های مشابه انتخاب شده اند. جهت جست و جوی منابع فارسی از پایگاه های SID، Google scholar، Iran Medex و Magiran از سال ۱۳۷۰ تا ۱۳۹۸ استفاده شد. کلید واژه های انگلیسی بر مبنای (Mesh Heading of Subject Medical) شامل: Professionalism, Professional identity, nursing identity formation در جستجوی انگلیسی، و «هویت حرفه ای، حرفه ای شدن و هویت در پرستاری در جستجوی فارسی بودند.

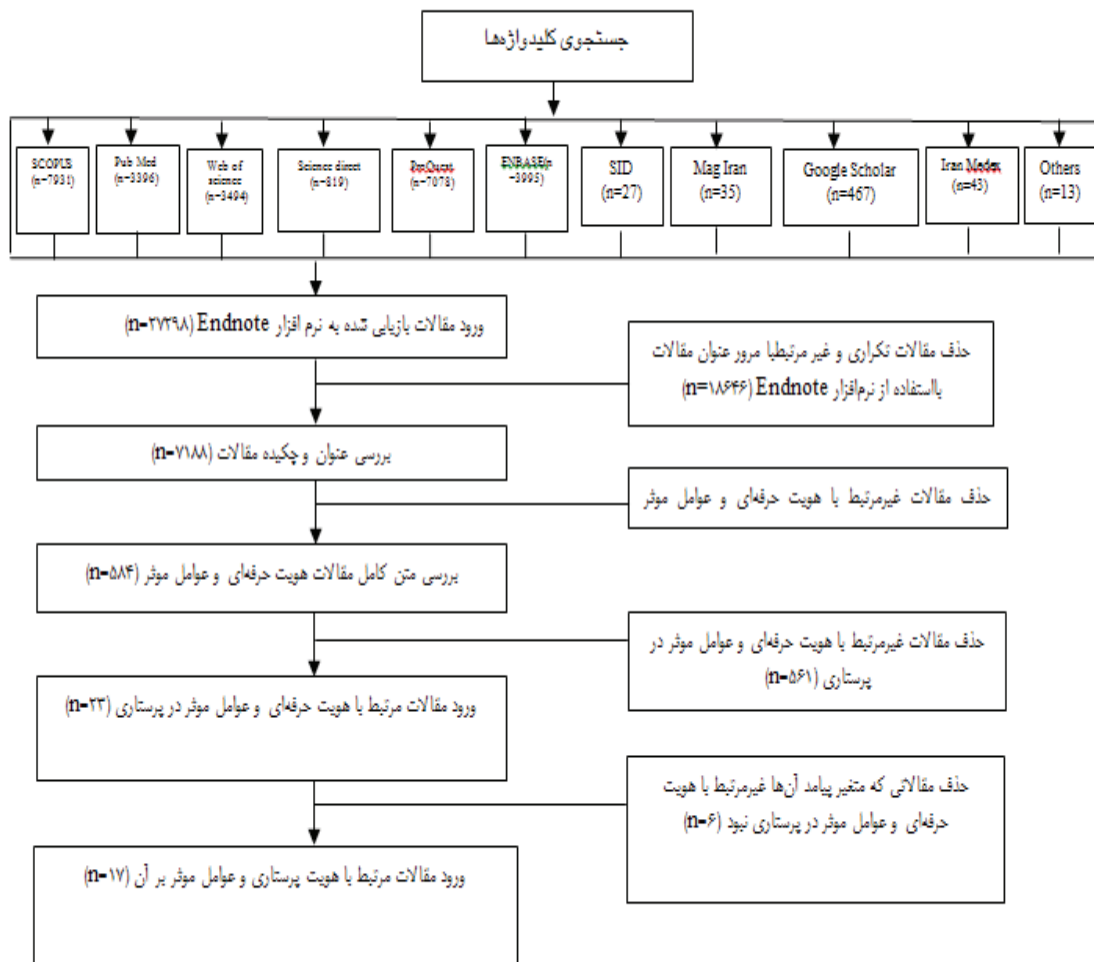
در تمام دوره زندگی حرفه ای یک فرد ادامه می یابد (۸)، اهمیت توجه به عوامل تاثیرگذار بر هویت حرفه ای در پرستاری از جمله: فرهنگ پرستاری در بخش های بالینی، عملکرد افراد ارائه دهنده نقش در بالین، جنسیت، درک از کار گروهی، تجارب حرفه ای، تعاملات دانشجویان پرستاری با پرستاران بالینی و اساتید پرستاری و تناقض های موجود در میان واقعیت رشته پرستاری با نگرش ها و ایده آل هایی که دانشجویان در ارتباط با پرستاری داشته اند، دو چندان است زیرا همه این ابعاد بر انگیزه دانشجویان و انتخاب حرفه پرستاری و ماندگار شدن آن ها در حرفه پرستاری تأثیر دارد (۹). به طوری که در یک مطالعه کیفی؛ عواملی مانند وجود فاصله و ناسازگاری بین آموزش دوره های تئوری و بالینی، میزان حمایت دریافتی دانشجویان از سیستم آموزشی و عدم ارائه تصویر شفاف و قابل قبول از حرفه پرستاری در اجتماع را به عنوان عوامل موثر بر توسعه هویت حرفه ای پرستاران معرفی کرده است (۱۰). با توجه به این که هویت تا حد زیادی نتیجه آموزش است و به نوع نظام آموزشی و میزان تاثیر پذیری شخص از آن نظام آموزشی وابسته است (۱۱) و از طرفی هم آموزش ارزش های حرفه ای و فرآیندهای ارتباطی به صورت برنامه درسی پنهان در دانشکده ها منجر به ایجاد هویت حرفه ای در دانشجویان پرستاری می شود؛ مطالعاتی با تاکید بر هویت حرفه ای در آموزش پرستاری انجام شده است (۸). سرا و همکاران (۲۰۰۸) در مطالعه ای مروری، شکل گیری هویت حرفه ای در دانشجویان پرستاری را متأثر از دیدگاه تاریخی، گفتمان و شیوه های آموزش پرستاری و تجربه دانشجویان گزارش کرده است (۱۲). در مطالعه شهیدی و همکاران (۱۳۹۳) نیز تجارب بالینی و احساس عضویت در تیم درمانی و مراقبتی را جزء عوامل موثر بر توسعه هویت حرفه ای دانشجویان برشمرده است (۱۳). امروزه افزایش جمعیت مسن همراه با پیشرفت های تکنولوژیکی سبب افزایش تقاضاهای سلامتی شده است. توسعه و آگاهی از افزایش اطلاعات نیز سبب شده که مردم نیازهای سلامتی خود را در سطوح بالاتر جستجو و ترجیحات خود را برای دریافت مراقبت با کیفیت اظهار کنند (۸). با این شرایط نیاز به جذب اعضای توانمند

به مطالعه را نداشتند، متن کامل تمام مقالاتی که واجد معیارهای ورود به مطالعه بودند، تهیه و مورد بررسی قرار گرفتند. جهت بررسی کیفیت مقالات از چک لیست استروب (STROB) استفاده گردید (۱۷). این چک لیست دارای ۲۲ قسمت می باشد که امتیاز دهی بر اساس اهمیت هر قسمت با توجه به مطالعه حاضر انجام شد. امتیاز نهایی چک لیست ۳۰ و حداقل امتیاز قابل قبول ۱۵ بود. استخراج داده های مورد نیاز با استفاده از چک لیست از قبل تهیه شده ای که شامل حجم نمونه، مکان مطالعه، زمان مطالعه، نوع مطالعه و نتایج مطالعه انجام شد. به علاوه، مطالعات تکراری کنار گذاشته شدند. به منظور افزایش استحکام روش شناسی پژوهش و بررسی کیفیت مقاله های گردآوری شده و جلوگیری از سوگیری های احتمالی، سه نفر از پژوهشگران که سابقه انجام مقالات به سبک مرور سیستماتیک داشتند به بازبینی مقاله ها از نظر عنوان، چکیده، مقدمه، روش کار، نتایج، بحث و منابع حمایتی پرداختند (شکل ۱). استراتژی جستجو در برخی از پایگاه های مورد جستجو به صورت نمونه در (جدول ۱) نشان داده شده است:

به منظور افزایش غنای مقالات بازیابی شده، علاوه بر جستجوی الکترونیکی پایگاه های یاد شده، محققان با حضور در مراکز و دانشگاه ها، به جستجو در بین مقالات و پایان نامه های دانشگاه های علوم پزشکی تهران، ایران، شهید بهشتی، بهزیستی، تربیت مدرس، شهید تبریز، اصفهان، شیراز و یزد پرداختند که انتخاب مراکز و دانشگاه ها براساس توان محققان و امکان انجام آن بود که در (نمودار ۱) با برچسب «سایرین» مشخص شده است. جهت اطمینان از بازیابی کلیه مقالات قابل استفاده، فهرست منابع مقالات بازیابی شده نیز مورد جستجو قرار گرفت. معیارهای ورود پژوهش ها به مطالعه حاضر عبارت بودند از: مقالات منتشر شده در مجلات معتبر علمی، انتشار مقاله به زبان فارسی یا انگلیسی، تمام متن بودن مقالات، لازم به ذکر است که هیچ نوع محدودیتی برای ورود مطالعات بر اساس طراحی مطالعات انجام شده، وجود نداشت. معیارهای خروج از مطالعه شامل: عدم دسترسی به متن کامل مقاله، نامه به سردبیر یا مقالات چاپ شده در مجلات غیر معتبر در نظر گرفته شد. پس از حذف مقالاتی که معیارهای ورود

جدول ۱: استراتژی جستجو

ردیف	پایگاه اطلاعاتی	تعداد مقالات	استراتژی جستجو
۱	Scopus	۷۹۳۱	(TITLE-ABS-KEY (professionalism OR "professional identity" OR identity) AND TITLE-ABS-KEY (nursing OR nurse OR nurses OR nurs))
۲	Pubmed:	۳۳۹۶	((professionalism [Title/Abstract] OR "professional identity" [Title/Abstract] OR identity[Title/Abstract])) AND (nursing [Title/Abstract] OR nurse [Title/Abstract] OR nurses [Title/Abstract] OR nurs[Title/Abstract])
۳	Web of science:	۳۴۹۴	(professionalism OR "professional identity" OR identity) AND TOPIC: (nursing OR nurse OR nurses OR nurs)
۴	Proquest	۷۰۷۸	ab(professionalism OR "professional identity" OR identity) AND ab(nursing OR nurse OR nurses OR nurs)
۵	EMBASE	۳۹۹۵	(professionalism:ti,ab,kw OR 'professional identity':ti,ab,kw OR identity:ti,ab,kw) AND (nursing:ti,ab,kw OR nurse:ti,ab,kw OR nurses:ti,ab,kw OR nurs:ti,ab,kw)
۶	Science direct	۸۱۹	Title, abstract, keywords: (professionalism OR "professional identity" OR identity) AND (nursing OR nurse OR nurses OR nurs)

و ۵ مقاله از پایگاه Scopus می باشد.

یافته‌ها

در این مطالعه ۱۷ مقاله شامل انواع مطالعات کمی و کیفی در سال‌های ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۹ مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌های حاصل از بررسی مقالات نشان می‌دهد که مهمترین عواملی که در رابطه با شکل‌گیری هویت حرفه‌ای پرستاری وجود دارد، شامل: فعالیت‌های ضعیف تیمی، مشارکتی و ارتباطی، نقش اساتید و مربیان بالینی، رویکرد آموزشی، خصوصیات فردی (سن، جنس، میزان تحصیلات، اعتماد به نفس، رضایت شغلی و...)، ابهام در نقش و نقش فرهنگ و رسانه می‌باشد. خلاصه مقالات مورد استفاده و خصوصیات و عوامل تاثیرگذار بر هویت حرفه‌ای پرستاری در (جدول ۲) آورده شده است.

در مرحله دوم عناوین مورد بررسی قرار گرفتند. از ۲۷۲۹۸ مقاله اولیه، ۱۸۶۴۶ مقاله با عناوین تکراری حذف شدند. ۷۱۸۸ عنوان مرتبط با هویت حرفه‌ای پرستاری بودند که خلاصه مقاله این متون برای بررسی دقیق‌تر مورد ارزیابی قرار گرفت. در پایان مرحله دوم تنها ۲۳ مقاله از مقاله مورد بررسی دارای متن کامل و مرتبط با حیطه کار تحقیق بودند. در مرحله سوم، مقالات و پایان‌نامه‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران، ایران، شهید بهشتی، بهزیستی، تربیت مدرس، مشهد، تبریز، اصفهان، شیراز و یزد مورد بررسی قرار گرفتند که ۱۳ مورد بوده و در نهایت با حذف مقالاتی که متغیر پیامد آن با هویت حرفه‌ای ارتباط نداشت حذف و در نهایت از ۱۷ مقاله باقی‌مانده، تعداد مقالات وارد شده به تفکیک هر پایگاه عبارتند از: ۷ مقاله از پایگاه Pubmed، ۵ مقاله از پایگاه Web of science

جدول ۲: خصوصیات عوامل تاثیرگذار بر هویت حرفه ای پرستاری

خلاصه یافته ها	موضوع	نوع مطالعه	نویسندگان و سال
کار تیمی و مشارکتی با توجه به نقش پرستار که نیازمند ارتباطات گسترده به منظور برآورده ساختن نیازهای بیمار است از ضروریات پرستاری و دیگر اعضای تیم درمانی محسوب میشود که علاوه بر افزایش کیفیت ارائه خدمات درمانی منجر به شکل گیری هویت حرفه ای پرستاری می گردد، در حالی که به علت نقص در این مقوله منجر به کاهش هویت حرفه‌ای و به دنبال آن افت ارائه خدمات درمانی و استقلال حرفه ای خواهد شد.	فعالتهای ضعیف تیمی، مشارکتی و ارتباطی	کیفی مروری کیفی مروری توصیفی کیفی کیفی مروری کیفی	کلی ۲۰۱۷ (۱) بل ۲۰۱۵ (۲) والکر ۲۰۱۴ (۳) فانگ هاوو ۲۰۱۴ (۴) عبداللهی ۲۰۱۴ (۵) براز پردنجانی ۲۰۱۴ (۵) جادیس ۲۰۰۳ (۶) آن اونس ۲۰۰۳ (۷) هالفورد ۲۰۰۳ (۸)
اساتید و مربیان بالینی پرستاری از مهمترین اعضاء تاثیرگذار بر هویت حرفه ای محسوب میشوند چرا که شکل گیری این هویت از زمان دانشجویی شروع و نهادینه می گردد.	نقش اساتید و مربیان بالینی	کیفی کیفی کیفی مروری	کلی ۲۰۱۷ (۱۹) مارانون ۲۰۱۵ (۹) والکر ۲۰۱۴ (۲۱) لارسون ۲۰۱۳ (۰۱)
تصمیم گیری مستقل بر پایه دانش و کسب دانش، نیازمند آموزش می باشد. مشکلات موجود در زمینه آموزشی دانشجویان پرستاری از جمله وجود فاصله بین تئوری و عمل، آموزش به سبک سنتی و عدم اعتقاد به حرفه‌ای شدن پرستاری از نکات قابل تامل و نیازمند به رفع مشکل است تا بتوان به این هویت حرفه ای دست پیدا کرد.	رویکرد آموزشی	کیفی کیفی	مارانون ۲۰۱۵ (۲۷) ویس مرادی ۲۰۱۱ (۱۰)
خصوصیات شخصیتی هر فرد نقش مهم و بسزایی در شکل گیری هویت حرفه‌ای دارد به طوری که در صورت عدم تمایل فردی حتی با وجود تمامی زیر ساختها و عوامل موثر بر هویت حرفه ای دستیابی به این امر امکان پذیر نخواهد بود.	خصوصیات فردی شامل: سن، جنس، اعتماد به نفس، رضایت شغلی و..	کیفی توصیفی مروری کیفی مروری کیفی	والکر ۲۰۱۴ (۲۱) عبداللهی ۲۰۱۴ (۲۳) فانگ هاوو ۲۰۱۴ (۲۲) سلن گرو ۲۰۰۹ (۱۱) رابرت ۲۰۰۰ (۲۱) اهلن ۱۹۹۸ (۳۱)
نقش پرستاری به عنوان حرفه ای که در سیستم بهداشتی تاثیر بسزایی در ارائه خدمات درمانی و مراقبتی دارد، هنوز به دلیل عدم پذیرش نقش حرفه ای پرستار وضوح شناخته نشده است.	ابهام در نقش	توصیفی کیفی کیفی	کلی ۲۰۱۱ (۱۹) ویس مرادی ۲۰۱۱ (۱۰) اهلن ۱۹۹۸ (۳۱)
دیدگاه و فرهنگ هر جامعه متناسب با موقعیت هر کشور در پذیرش نقش و هویت پرستاری مهم و تاثیر گذار است. رسانه ها با نقش آگاه سازی و تبیین نقش و هویت حرفه ای پرستاری می توانند نقش بسزایی در نگرشهای ذهنی افراد نسبت به این موضوع ایجاد کنند.	نقش فرهنگ، رسانه و تصور مردم	کیفی مروری مروری کیفی	هلدال ۲۰۱۹ (۴۱) بل ۲۰۱۵ (۲۰) آن اونس ۲۰۰۳ (۲۵) اهلن ۱۹۹۸ (۳۱)

بحث

که در زمینه تاثیر بر شکل گیری هویت حرفه ای وجود دارد، مهمترین عوامل فعالیت های ضعیف تیمی، مشارکتی و ارتباطی، نقش اساتید و مربیان بالینی، رویکرد آموزشی و ابهام در نقش می باشند. نتایج به دست آمده نشان دهنده نقش پراهمیت اساتید و مربیان بالینی در توسعه هویت حرفه ای می باشند. اساتید و مربیان بالینی مهمترین افراد ایفا کننده نقش در محیط بالینی بوده، و به عنوان عوامل کلیدی در توسعه هویت حرفه ای دانشجویانی که بتدریج خود را با نقش های حرفه ای پرستاری وفق می دهند، می باشند (۲۷). فلستند

مطالعه حاضر با هدف بررسی و شناسایی عوامل تاثیرگذار بر شکل گیری هویت حرفه ای پرستاران انجام شده است. نتایج نشان داد، عوامل متعددی به منظور دستیابی به شکل گیری هویت حرفه ای پرستاری وجود دارد. لذا مطالعه حاضر به بررسی و شناسایی عوامل تاثیرگذار بر هویت حرفه ای پرستاران و ارائه راهکارهای پیشنهادی جهت رفع آن پرداخته است. یافته های مطالعه حاضر نشان داد علیرغم همه عواملی

کافی هویت حرفه ای پرستاران در نظر گرفته شود (۳۵). زیرا در برخی از کشورها تصور ضعیف و غلطی که از پرستاری وجود دارد، منجر شده تا پرستاران سطوح پایینی از اعتماد به نفس، احساس ناامیدی، ناکامی و گنجی در مورد تصویر از خود و هویت اجتماعی پیدا کنند (۵). مطالعه هواو (۲۰۱۳) نشان داد که تصویر واقعی پرستاری در جامعه بدلیل عدم حضور فعال پرستاران در روابط اجتماعی متفاوت است و به نظر می رسد که بهبود تصویر عمومی پرستاران در جامعه و کسب موقعیت های قوی تر در سازمان های مراقبت بهداشتی در گرو افزایش حضور آن ها می باشد (۳۶). بنابراین می توان گفت که مسئولیت اصلی بهبود چهره پرستاری بر عهده خود حرفه پرستاری است (۳۷). در صورتی که اگر در بیان نقش و وظایف پرستار و هویت حرفه وی ابهامی وجود نداشته باشد نه تنها زمینه ارتقاء حرفه ایجاد می شود (۳۸)؛ بلکه میزان اثرات منفی مانند نارضایتی، کاهش اعتماد به نفس و ترک خدمت کاهش می یابد (۳۹). نتایج مطالعه ایلوپلو و همکاران (۲۰۱۰) نشان داد که بین ابهام نقش و استقلال که یکی از ارکان هویت حرفه ای است ارتباط منفی وجود دارد (۴۰). مطالعه حاضر تاثیر خصوصیات شخصیتی افراد را به عنوان یکی از عوامل مهم ذکر کرده که با مطالعه دورگام (۲۰۱۳) هم خوانی دارد.

نتیجه گیری

یافته های مطالعه حاضر نشان می دهد که برای دستیابی به هویت حرفه ای پرستار، باید عوامل تاثیرگذار: فعالیت های ضعیف تیمی، مشارکتی و ارتباطی، نقش اساتید و مربیان بالینی، رویکرد آموزشی، خصوصیات فردی (سن، جنس، اعتماد به نفس، رضایت شغلی و...)، ابهام در نقش و نقش فرهنگ و رسانه شناسایی شوند. پرستاران می بایست توسط اساتید با هویت حرفه ای مثبت مورد تعلیم و آموزش قرار گرفته و سعی در ارتقاء دانش، مهارت و روش های ارتباطی خود نمایند. شفاف سازی و برطرف نمودن ابهام نقش حرفه پرستاری باعث ایجاد جایگاهی برای معرفی جامعه پرستاری به مردم و تغییر در فرهنگ جامعه نسبت به هویت حرفه پرستاری خواهد شد. از محدودیت های این

(۲۰۱۳) بیان کرده است که مربیان شاغل در محیط بالین با آموزش در محیطی واقعی، در عملکرد دانشجویان پرستاری و پرستاران تازه کار و به تبع آن در ایجاد هویت حرفه ای آنان تاثیر مستقیم دارند (۳۲). از طرفی هم شواهدی حاکی از شکاف بین دروس عملی و تئوری و به عبارتی نیاز به ایجاد رویکرد آموزشی مناسب برای شکل گیری هویت حرفه ای وجود دارد. از آنجایی که آموزش به عنوان زمینه اصلی شکل گیری هویت حرفه ای در هر رشته ای از جمله پرستاری محسوب می شود؛ لذا توجه به آموزش به دلایلی از جمله ایجاد توسعه در موقعیت فرد از یک شخص معمولی به پرستار حرفه ای، هم خوانی منطقی بین تئوری و عملی و کمک به ابقای پرستاران در این حرفه بسیار مهم است (۲۷، ۱۰).

نکته دیگری که باید برای دستیابی به هویت حرفه ای در پرستاری به آن توجه شود انجام فعالیت های تیمی و ارتباطی است. کار تیمی به دلیل ایجاد روابط حرفه ای، افزایش کیفیت مراقبت، افزایش انگیزه و کاهش ترک کار از ضروریات حرفه پرستاری و تیم درمان است. یکی از تاثیرات مهم آن تاثیر بر خصوصیات فردی از جنبه احساس اعتماد، استقلال رضایت شغلی است (۲۱، ۳۳). به طوری که پاپاتانسوگلو (۲۰۱۲) در مطالعه خود بیان نمود، پرستارانی که در محیط بالینی با سایر اعضا تیم درمانی و پزشکان ارتباط بهتری دارند از رضایت شغلی و هویت حرفه ای بهتری برخوردارند (۳۴). ارتباط با همکاران منجر به ابراز مشکلات، احساسات بین افراد دانشجوی پرستاری شده، که خود منجر به تامل و تفکر برای انجام بهترین مراقبت برای بیمار و جلوگیری از ایجاد یاس و ناامیدی و خدشه دار شدن هویت دانشجویان پرستاری می شود (۱۰)، از طرفی هم پرستاران با برقراری ارتباط موثر برای انجام امور مراقبتی، آموزش به بیماران و همراهان آنها می توانند تصویر ذهنی مناسبی از پرستاری را ذهن اجتماع بسازند و این نحوه آموزش، تعاملات و ارتباطات موثر هر پرستار است که می تواند سطح آموزش، تخصص و اهمیت حرفه او را منعکس کند. هرچند که تنوع زمینه های اجتماعی و فرهنگی که پرستاران در آن مشغول به فعالیت هستند، باید برای درک

- [org/10.1177/0968344514534795](https://doi.org/10.1177/0968344514534795)
16. Vahedian-azimi A, Alhani F. Educational challenges in ethical decision making in nursing. *Iranian Journal of Medical ethics and history of medicine*. 2008;1(4):21-30.
  17. Elm EV, Altman D, Egger M, Pocock S, Gøtzsche P, Vandenbroucke J. The Strengthening the Reporting of Observational Studies in Epidemiology (STROBE) Statement: Guidelines for Reporting Observational Studies. *Preventive Medicine*. 2007;45(4):247-251. <https://doi.org/10.1016/j.ypmed.2007.08.012> PMID:17950122
  18. Kelly J, Watson R, Watson J, Needham M, Driscoll LO. Studying the old masters of nursing: A critical student experience for developing nursing identity. *Nurse Educ Pract*. 2017;26:121-5. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2017.06.010> PMID:28822955
  19. Bell E, Campbell S, Goldberg LR. Nursing identity and patient-centredness in scholarly health services research: A computational text analysis of PubMed abstracts 1986-2013. *BMC Health Serv Res*. 2015;15(1). <https://doi.org/10.1186/s12913-014-0660-8> PMID:25608677 PMCid:PMC4312431
  20. Walker S, Dwyer T, Broadbent M, Moxham L, Sander T, Edwards K. Constructing a nursing identity within the clinical environment: The student nurse experience. *Contemp Nurse*. 2014;49(1):103-12. <https://doi.org/10.1080/10376178.2014.11081960> PMID:25549751
  21. Hao Y-F, Niu H-J, Li L-P, Yue S-J, Liu X-H. Measurement of professional identity in Chinese nursing students. *International Journal of Nursing Sciences*. 2014;1(2):137-44. <https://doi.org/10.1016/j.ijnss.2014.05.002>
  22. Hao Y-F, Niu H-J, Li L-P, Yue S-J, Liu X-H. Measurement of professional identity in Chinese nursing students. *International Journal of Nursing Sciences*. 2014;1(2):137-44. <https://doi.org/10.1016/j.ijnss.2014.05.002>
  23. Judith M. Reworking Professional Nursing Identity. *Western Journal of Nursing Research*, 2003, 25(6), 725-741. <https://doi.org/10.1177/0193945903252419> PMID:14528619
  24. Ewens A. Changes in nursing identities: Supporting a successful transition. *J Nurs Manage*. 2003;11(4):224-8. <https://doi.org/10.1046/j.1365-2834.2003.00405.x> PMID:12801375
  25. Halford S, Leonard P. Space and place in the construction and performance of gendered nursing identities. *J Adv Nurs*. 2003;42(2):201-208. <https://doi.org/10.1046/j.1365-2648.2003.02601.x> PMID:12670387
  26. Marañón AA, Pera MPI. Theory and practice in the construction of professional identity in nursing students: A qualitative study. *Nurse Educ Today*. 2015;35(7):859-63. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2015.03.014> PMID:25863650
  27. Larson J, Brady M, Engelmann L, Perkins BI, Shultz C. The formation of professional identity in nursing. *Nursing education perspectives* 2013;34(2):138-201. <https://doi.org/10.1097/00024776-201303000-00016> PMID:23763032
  28. Senelgrove SH. Nursing work in NHS Direct: constructing a nursing identity in the call-centre environment. *Nursing inquiry*. 2009; 4 (16):355-365. <https://doi.org/10.1111/j.1440-1800.2009.00452.x> PMID:19906286
  29. Roberts SJ. Development of a positive professional identity: liberating oneself from the oppressor within. *ANS Advances in Nursing Science*. 2000; 22(4): 71-82. <https://doi.org/10.1097/00012272-200006000-00007> PMID:10852670
  30. Ohlen J, Segesten K. The professional identity of the nurse: concept analysis and development. *A journal of Advances Nursing* 1998;28(4):720-727. <https://doi.org/10.1046/j.1365-2648.1998.00704.x> PMID:9829659
  31. Heldal F, Kongsvik T, Håland E. Advancing the status of nursing: Reconstructing professional nursing identity through patient safety work. *BMC Health Serv Res*. 2019;19(1). <https://doi.org/10.1186/s12913-019-4222-y> PMID:31234881 PMCid:PMC6591911
  32. Felstead I. Role modeling and students' professional development. *British Journal of Nursing* 2013; 22 (4):223-227. <https://doi.org/10.12968/bjon.2013.22.4.223> PMID:23448985
  33. Sollami A, Caricati L, Sarli L. Nurse-physician collaboration: a meta-analytical

- investigation of survey scores. *Journal of interprofessional care*. 2015; 29 (3):223-9.
<https://doi.org/10.3109/13561820.2014.955912>
 PMid:25208089
34. Papathanassoglou ED, Karanikola MN, Kalafati M, Giannakopoulou M, Lemonidou C, Albarran JW. Professional autonomy, collaboration with physicians, and moral distress among European intensive care nurses. *American journal of critical care: an official publication, American Association of Critical-Care Nurses*. 2012; 21 (2):e41-52.
<https://doi.org/10.4037/ajcc2012205>
 PMid:22381995
  35. Willetts G. Constructing nurses professional identity through social identity theory. *International Journal of Nursing Practice* 2014;20:164-169.
<https://doi.org/10.1111/ijn.12108>
 PMid:24713013
  36. Hoeve YT, Jansen G, Roodbol P. The nursing profession: public image, self- concept and professional identity. A discussion paper. *Journal of Advance Nursing* 2013;70(2):295-309.
<https://doi.org/10.1111/jan.12177>
 PMid:23711235
  37. Cohen S, Our Image, Our Choice. Perspectives on Shaping, Empowering and Elevating the nursing profession. 1st ed. Hc pro Inc:2008.
  38. Weston M. Strategies for Enhancing Autonomy and Control Over Nursing Practice. *Online Journal of Issues in Nursing*. 2010; 15.
  39. Sarkoohijabalbarezi Z, Ghodousi A, Davaridolatabadi E. The relationship between professional autonomy and moral distress among nurses working in children's units and pediatric intensive care wards. *International Journal of Nursing Sciences*. 2017;4 (2): 117-21.
<https://doi.org/10.1016/j.ijnss.2017.01.007>
 PMid:31406730 PMCID:PMC6626124
  40. Iliopoulou KK, While AE. Professional autonomy and job satisfaction: survey of critical care nurses in mainland Greece. *Journal of Advanced Nursing*. 2010; 66 (11): 2520-31.
<https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2010.05424.x>
 PMid:20735503